

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ina Lysø Skarvøy, 32 26 69 41

Finansiering av sikringsanlegg for flom - kommunal lånegaranti - Nesbyen kommune

Vi viser til Nesbyen kommunes brev datert 09.04.2025, hvor det bes om avklaringer knyttet til finansiering av flomsikringsanlegg og tilhørende tiltak.

Statsforvalteren har gjennomgått henvendelsen og gir nedenfor våre vurderinger av de spørsmålene som er reist, med utgangspunkt i gjeldende regelverk. Vi har vært i dialog med NVE rundt noen av spørsmålene for å understøtte våre vurderinger.

Kommunen viser til at de har hatt dialog og møter med Kommunal- og distriktsdepartementet, Energidepartementet og NVE. Vi ber derfor om at departementet kvalitetssikrer våre vurderinger, slik at de ikke strider med hva som allerede har blitt avklart.

Kort oppsummert har kommunen reist følgende spørsmål:

1. Mulighet for lånefinansiering av distriktsandelen?
2. Mulighet for unntak fra distriktsandelen?
3. Vurdering av belastning av distriktsandel per prosjekt/ tiltak fra NVE.
4. Vurdering av ny Hajem bru og ansvarsforhold mellom kommunen og NVE.
5. Mulighet for lånefinansiering av kostnader til «byggekklar grunn»?

Våre vurderinger

1. Lånefinansiering av distriktsandelen

Kommuneloven § 14-15, første avsnitt, lyder:

«Kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere investeringer i varige driftsmidler som skal eies av kommunen eller fylkeskommunen selv.»

Etter vår oppfatning har et flomsikringsanlegg varig verdi og vil klassifiseres som en investering. Hensikten med anlegget er å sikre elveleiet over en lengre strekning og dermed hindre ødeleggelse

av kommunal og privat infrastruktur. Det er ikke hensiktsmessig å forsøke å skille på dette, vi anser hele flomsikringsanlegget for å være av samfunnsmessig nytte og dermed i kommunal interesse.

Nesbyen kommune har valgt, som NVE anbefaler, gjennomføring av Middels/Stor løsning. Hentet fra [detaljregulering for flomsikring på Nesflata](#):

«Med gjennomføring av alternativ 2/3 (middels/storløsning) vil dette også sikre offentlige formålsbygg og offentlig tjenesteyting, slik som boliger til eldre og funksjonshemmede, legekantor, helsestasjon, ambulanse og Familiens hus. I tillegg vil Hallingdal tingrett og kommunens administrasjonsbygg bli sikret.»

Tiltaket kommer i stor grad til felleskapets nytte og har fellesinteresse for lokalsamfunnet. Tiltaket har derfor etter vår vurdering ikke karakter til å være et tilskudd til andres investeringer, eller formue. Vi viser også til [departementets svar](#) til Overhalla kommune om låneadgang for flomsikringsanlegg, datert 20.04.2007. Vi vurderer derfor at kommunen har anledning til å lånefinansiere distriktsandelen.

2. Unntak fra distriktsandelen

Kommunen stiller spørsmål om det er mulig å kunne unngå distriktsandelen på 10 prosent, ved at tiltakene knyttet til flomsikringsanlegget defineres som et «krisetiltak» i stedet for et «hastetiltak».

Det fremgår av Meld. St. 27 (2023–2024) *Tryggare framtid*:

«Krisetiltak er tiltak som er nødvendige for å avverje overhengende fare like før, under og rett etter ei flaum- eller skredhending. For krisetiltak blir det ikkje stilt krav om distriktsdel. Hastetiltak er tiltak som må gjennomførast raskt for å avverje eller redusere ytterlegare skadeutvikling, men der det er tid til forenkla planlegging og saksbehandling. Distriktsdelen for hastetiltak er på 10 prosent.»

Med tanke på om kommunen skal dekke distriktsandelen helt eller delvis, viser vi til NVE, som skriver følgende om distriktsandelen på sin [nettside](#):

«Dersom kommunen ønsker at grunneierne eller andre skal dekke distriktsandelen helt eller delvis, er det kommunen som må ordne dette i form av frivillige avtaler eller pålegg. Naturskadeloven § 24 gir kommunene hjemmel til å kreve utgifter til sikringstiltak refundert av de som eier eller fester eiendom innenfor det området sikringstiltaket beskytter.»

Vi vurderer at forskjellen mellom et hastetiltak og et krisetiltak ligger i tidskritikalitet: Krisetiltak handler om å avverge umiddelbar fare, mens hastetiltak handler om å håndtere konsekvensene etterpå. Vi kan derfor ikke se at kommunens investeringer i flomsikringsanlegg kan gå innunder begrepet «krisetiltak» og at kommunen dermed ikke kan unngå distriktsandelen på 10 prosent.

Vi vil informere kommunen om vår konklusjon og be dem ta saken direkte med Energidepartementet.

3. Vurdering av belastning av distriktsandel per prosjekt / tiltak fra NVE

Vi vurderer at å sikre Nesbyen mot flom er et prosjekt, delt inn i delprosjekter, over tid. Ut fra vårt skjønn, vil dermed distriktsandelen beregnes basert på hele prosjektet og ikke basert på hvert enkelt delprosjekt. Det vises også til at dersom flomvullen skal ha ønsket effekt, så må delprosjektene gjennomføres.

Vi viser til Meld. St. 27 (2023–2024) *Tryggare framtid*:

«Det er svært viktig at handteringa av distriktsdelen er enkel og føreseieleg for både NVE og kommunane. Regjeringa vil setje distriktsdelen for ordinære sikringstiltak ned til 10 prosent for å redusere belastninga for kommunane. For å unngå at distriktsdelen blir svært høg ved store sikringsprosjekt, vil regjeringa innføre eit øvre tak på 40 mill. kroner per tiltak.»

Vi viser til [Forprosjektrapport for sikring av Nesflata](#), datert 31.01.2025, revidert 28.02.2025.

«Denne forprosjektrapporten omhandler sikring av Nesbyen sentrum mot flom i Hallingdalselva og området sør for Rukkedøla ved samløpet med Hallingdalselva. Området langs Rukkedøla, og eventuelt sikring av området nord for Rukkedøla ved samløpet, er behandlet i egen prosjektfase og er foreløpig ikke inkludert i denne rapporten.»

Dette vil kommunen måtte ta opp med NVE og Energidepartementet. Vi vil støtte dem på at dette er et prosjekt.

4. Vurdering av ny Hajem bru og ansvarsforhold mellom kommunen og NVE

Kommunen stiller spørsmål ved ansvarsforholdet mellom kommunen og NVE, og derav kostnadene knyttet til ny Hajem bru. Eierforholdet er avklart, og det er kommunen som står som eier.

Vi viser til [Forskrift om tilskudd til flom- og skredforebygging](#) §4, punkt 2, hvor det står at:

(2) NVE kan ikke gi tilskudd til:

c. sikring mot flomfare knyttet til private og kommunale vann-, avløps- og overvannsrør og kulverter eller fare som skyldes terrenginngrep og infrastruktur som tiltakshaveren eller eieren har ansvar for.

Broen regnes som kommunal infrastruktur og vil ikke gå innunder NVE sin tilskuddsordning.

Kommunen opplyser at Hajem bru må utbedres for at sikringsanlegget skal ha ønsket effekt. Etter kommuneloven § 14-15 kan kommunen lånefinansiere investeringer i varige driftsmidler, herunder erstatning av Hajem bru, forutsatt at tiltaket har varig verdi og inngår i kommunens investeringsplan.

Brua ble skadet under uværet Hans i 2023, noe som NVE også bekrefter. Problemstillingen om kostnadene til ny Hajem bru skal dekkes av departementets skjønnsmidler i forbindelse med uværet Hans, vil bli oversendt til departementet i en separat henvendelse.

5. Lånefinansiering av «byggeklar grunn»

Kommunen stiller spørsmål om muligheten til å lånefinansiere kostnader knyttet til klargjøring av byggeklar grunn.

I og med at vi over har konkludert med at kostnadene til et flomsikringsanlegg må kunne lånefinansieres, er det en naturlig forlengelse av dette å vurdere det dithen at også de forberedende kostnadene kan lånefinansieres.

Vår vurdering er derfor at kostnader knyttet til klargjøring av byggeklar grunn, herunder grunnverv, ekspropriasjon, reguleringsplaner og teknisk tilrettelegging, anses som investeringer med varig verdi. Etter kommuneloven § 14-15 kan slike kostnader lånefinansieres, forutsatt at

tiltaket inngår i kommunens investeringsplan og er til kommunens eget bruk. Derfor er vår vurdering at kommunen kan lånefinansiere kostnader knyttet til klargjøring av byggeklar grunn.

Med hilsen

Tor Håkon Skomsvold
direktør
Samordningsstaben

Ina Lysø Skarvøy
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
NESBYEN KOMMUNE

Alfarvegen 117

3540

NESBYEN